

Закон про особливості закупівель силовиками: ефективні та прискорені процедури

Усе тече, усе змінюється. Відповідно до наказу Міноборони від 12.06.2015 № 257 «Про затвердження Порядку проведення експерименту із застосування електронних засобів під час здійснення переговорної процедури закупівлі» з 1 травня 2015 року прогресивне Міністерство оборони України, крокуючи в ногу з часом, впровадило експеримент із залучення електронних засобів для проведення переговорної процедури закупівлі.

Аналізуючи ефективні результати впровадження електронних засобів у процес закупівель Міноборони, небайдужі волонтери сформували робочу групу для розроблення закону, покликаного закріпити окремий порядок процедури закупівлі для силових структур.

Закон України від 12.05.2016 № 1356-VIII «Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони» (далі — Закон про закупівлі для забезпечення потреб оборони, Закон) було опубліковано у виданні «Голос України» (№ 102 від 03.06.2016), у зв'язку із цим даний Закон набрав чинності 04.06.2016. Закон про закупівлі для забезпечення потреб оборони закріплює дещо інший порядок дій при здійсненні закупівель, аніж Закон України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон про публічні закупівлі). У даній статті ми проаналізуємо новоприйнятий Закон про закупівлі для забезпечення потреб оборони.

Періоди, протягом яких можна застосовувати Закон

Преамбула Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони повідомляє, що *цей Закон визначає особливості здійснення процедур закупівлі товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони в особливий період, у період проведення антитерористичної операції, у період введення надзвичайного стану*. Отже, виникає логічне питання: які саме це періоди?

Особливий період.

Відповідно до пункту 6 частини 1 статті 1 Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони особливий період — у значенні, визначеному в Законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію». Для цілей цього Закону не відноситься до особливого періоду відбудовний період після закінчення воєнних дій. Отже, дана норма кореспондує нас до Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію». Нижче наводимо витяг з даного нормативно-правового акта.



*Витяг із Закону України
«Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»*

Пункт 6 частини 1 статті 1

Особливий період — період функціонування національної економіки, органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту, підприємств, установ і організацій, а також виконання громадянами України свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, який настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій.

Період проведення антитерористичної операції.

Згідно з пунктом 7 частини 1 статті 1 Закону про закупівлі, для забезпечення потреб оборони період проведення антитерористичної операції — період, визначений статтею 1 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції». Тому для розуміння того, який саме період має на увазі законодавець, необхідно звернутись до норм Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції». Нижче наводимо відповідний витяг.



Витяг із Закону України

«Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції»

Стаття 1

Період проведення антитерористичної операції — час між датою набрання чинності Указом Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року “Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України”» від 14 квітня 2014 року № 405/2014 та датою набрання чинності Указом Президента України про завершення проведення антитерористичної операції або військових дій на території України.

Надзвичайний стан.

Відповідно до пункту 4 частини 1 статті 1 Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони для цілей цього Закону поняття надзвичайний стан вживається у значенні, визначеному в Законі України «Про правовий режим надзвичайного стану». Отже, звертаємось до профільного законодавства. Нижче наводимо дану норму.



Витяг із Закону України
«Про правовий режим надзвичайного стану»

Стаття 1

Надзвичайний стан — це особливий правовий режим, який може тимчасово вводитися в Україні чи в окремих її місцевостях при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру не нижче загальнодержавного рівня, що призвели чи можуть призвести до людських і матеріальних втрат, створюють загрозу життю і здоров'ю громадян, або при спробі захоплення державної влади чи зміни конституційного ладу України шляхом насильства і передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування відповідно до цього Закону повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення безпеки і здоров'я громадян, нормального функціонування національної економіки, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, захисту конституційного ладу, а також допускає тимчасове, обумовлене загрозою, обмеження у здійсненні конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із

зазначенням строку дії цих обмежень.

На яких суб'єктів розповсюджується Закон

Відповідно до статті 2 Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони виокремлюють таких суб'єктів, на яких поширюється дія даного нормативного акта:

Міністерство оборони України та його розвідувальний орган;

Міністерство внутрішніх справ України;

Служба безпеки України;

Національна гвардія України;

Національна поліція України;

Державна прикордонна служба України;

Служба зовнішньої розвідки України;

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України;

Державна спеціальна служба транспорту;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій;

Управління державної охорони України;

та інші військові формування та/або частини, які здійснюють закупівлю товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони в особливий період, у період проведення антитерористичної операції, у період введення надзвичайного стану, **якщо вартість товарів і послуг дорівнює або перевищує 200 тисяч гривень, а робіт — 1,5 мільйона гривень.**

У багатьох одразу виникає таке питання: які ж суб'єкти належать до військових формувань? Відповідно до абзацу 13 частини 1 статті 1 Закону України «Про оборону України» *військове формування — створена відповідно до законодавства України*

сукупність військових об'єднань, з'єднань і частин та органів управління ними, які комплектуються військовослужбовцями і призначені для оборони України, захисту її суверенітету, державної незалежності і національних інтересів, територіальної цілісності і недоторканності у разі збройної агресії, збройного конфлікту чи загрози нападу шляхом безпосереднього ведення воєнних (бойових) дій.

У даному Законі встановлено певне виключення щодо державної таємниці, відповідно до частини 3 статті 2 Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони дія цього Закону не поширюється на випадки, якщо закупівля товарів, робіт і послуг за оборонним замовленням становить державну таємницю відповідно до [Закону України](#) «Про державну таємницю».

А також звертаємо вашу увагу, що в Законі встановлено, **що закупівля товарів, робіт і послуг замовниками, зазначеними в частині першій цієї статті, здійснюється відповідно до [Закону України](#) «Про публічні закупівлі» з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом (частина 2 статті 2 Закону).** У такому випадку (якщо певні питання не врегульовано в даному Законі) у нас є норма, яка відсилає нас до [Закону України](#) «Про публічні закупівлі».

Отже, нижче пропонуємо ознайомитись із алгоритмом дій при закупівлі за Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони.

Алгоритм дій при проведенні закупівель за Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони

Відповідно до статті 3 Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони в разі прийняття замовником рішення про застосування переговорної процедури закупівлі відбір учасників здійснюють через електронну систему закупівель у порядку, визначеному цим Законом.

У разі прийняття замовником рішення про застосування переговорної процедури закупівлі з підстав, визначених частиною другою статті 35 Закону України «Про публічні закупівлі», а також у зв'язку з повторною відміною відбору учасників через неподання на відбір жодної цінової пропозиції, за умови незмінності очікуваної вартості предмета закупівлі (у тому числі лота), замовник застосовує переговорну процедуру закупівлі відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

Тож якщо закупівля замовника підпадає під сферу дії Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони, то він керується алгоритмом, закріпленим даним нормативним актом. Наприклад, військова частина закуповує медичне обладнання, яке в подальшому використовуватимуть під час активних бойових дій військові на непідконтрольних територіях Донецької області.

Але в той же час залишаються закупівлі, які цей же замовник може проводити за Законом про публічні закупівлі. Знову ж таки та сама військова частина тепер має закупити

комунальні послуги (на підставі пункту 2 частини 2 статті 35 Закону про публічні закупівлі). У такому разі даний замовник керуватиметься Законом про публічні закупівлі.

Після встановлення приналежності до замовників, що керуються Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони, необхідно визначитись із порядком проведення процедури закупівлі, виокремити для себе крок за кроком алгоритм дій відповідно до даного нормативного акта. Отже, розглянемо нижче кожен з етапів.

1-й етап.

Річний план (або зміни до нього)

Планування закупівель товарів, робіт і послуг, необхідних для гарантованого забезпечення потреб оборони в особливий період, у період проведення антитерористичної операції, у період введення надзвичайного стану, здійснюється замовником, який застосовує цей Закон, **що відображається окремими позиціями в річному плані** (п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону).

Отже, замовник складає річний план відповідно до статті 4 Закону про публічні закупівлі, а саме закупівля здійснюється відповідно до річного плану. Річний план, додаток до річного плану та зміни до них безоплатно оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель протягом п'яти днів з дня їх затвердження. При внесенні закупівлі до річного плану закупівель за Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони замовник відображає їх окремими позиціями. Для того, щоб чітко виокремити дані закупівлі, радимо в графі річного плану «Примітки» зазначити відповідну інформацію.

2-й етап.

Оголошення про проведення відбору та проект договору

Для проведення відбору учасників замовник оприлюднює оголошення про проведення відбору через авторизовані електронні майданчики на веб-порталі Уповноваженого органу (частина 3 статті 3 Закону).

Частина 4 статті 3 Закону встановлює перелік з 16 пунктів, що необхідно вказати в оголошенні про проведення відбору: вимоги за статтями 16 та 17 Закону про публічні закупівлі, **розмір мінімального кроку пониження ціни під час електронного аукціону у відсотках або грошових одиницях (не менше 1 відсотка очікуваної вартості товару, роботи, послуги)**, необхідність подання одиниці товару (у разі якщо замовник вимагає її надати), нецінові критерії оцінки та інші пункти.

Одиниця товару — товар, що надається учасником відбору замовнику для перевірки його відповідності зразку-еталону (якщо подання одиниці товару вимагалось в оголошенні про проведення відбору) та/або іншим вимогам замовника до предмета закупівлі, зазначеним в оголошенні про проведення відбору (пункт 5 частини 1 статті 1 Закону).

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/d0-b7-d0-b0-d0-ba-d0-be-d0-bd-d0-bf-d1-80-d0-be-d0-be-d1-81-d0-be-d0-b1-d0-bb-d0-b8-d0-b2-d0-be-d1-81-d1-82-d1-96-d0-b7-d0-b0-d0-ba-d1-83-d0-bf-d1-96-d0-b2-d0-b5-d0-bb-d1-8c-d1-81-d0-b8-d0-bb/

Звертаємо увагу! Одночасно з розміщенням оголошення про проведення відбору замовник також оприлюднює проект договору про закупівлю (частина 5 статті 3 Закону).

Період подання цінових пропозицій. Замовник визначає період подання цінових пропозицій, який не може бути меншим ніж шість робочих днів та починається з дня оприлюднення оголошення про проведення відбору (частина 11 статті 3 Закону).

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону про публічні закупівлі замовник самостійно та безоплатно через авторизовані електронні майданчики оприлюднює на веб-порталі Уповноваженого органу в порядку, установленому Уповноваженим органом та цим Законом, **оголошення про проведення процедури закупівлі та тендерну документацію — не пізніше ніж за 15 днів до дня розкриття тендерних пропозицій, якщо вартість закупівлі не перевищує межі, встановлені в частині четвертій цієї статті, та не пізніше 30 днів у разі перевищення таких меж.** Радимо використовувати норми Закону про публічні закупівлі в питанні строку оприлюднення оголошення про відбір, адже Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони його не встановлено.

3-й етап.

Учасник має право не пізніше ніж за три робочих дні до закінчення строку подання цінових пропозицій звернутися через електронну систему закупівель до замовника по роз'яснення щодо технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або щодо кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору, та/або з вимогою про усунення порушення під час проведення процедури закупівлі

Учасник має право **не пізніше ніж за три робочих дні до кінцевого строку подання цінових пропозицій** уточнити вимоги замовника або вказати на його неправомірні вимоги, звернувшись до замовника по відповідне роз'яснення або з вимогою щодо усунення порушення.

Замовник повинен протягом **двох робочих днів** з дня оприлюднення звернення надати відповідь на нього в електронній системі закупівель.

У разі несвоєчасного надання або ненадання замовником відповіді на звернення строк подання цінових пропозицій продовжується в електронній системі закупівель таким чином, щоб з моменту надання відповіді до закінчення строку подання цінових пропозицій залишалось **не менше двох робочих днів** (частина 11 статті 3 Закону). Усі звернення по роз'яснення та звернення щодо усунення порушення автоматично оприлюднюються в електронній системі закупівель без ідентифікації особи, яка звернулася до замовника (частина 1 статті 23 Закону про публічні закупівлі).

4-й етап

Зміни до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору (у разі наявності)

Замовник може внести зміни до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі та/або кваліфікаційних критеріїв до учасників відбору лише в період подання цінових пропозицій, який продовжується в електронній системі закупівель таким чином, щоб з моменту внесення змін до закінчення періоду подання цінових пропозицій залишалось **не менше трьох робочих днів** (частина 12 статті 3 Закону).

5-й етап.

Подання пропозицій учасниками

Цінову пропозицію учасник подає в електронному вигляді шляхом заповнення електронних форм з окремими полями, де зазначає інформацію про ціну або ціну з іншими критеріями оцінки (у разі обрання замовником інших критеріїв).

Одночасно із ціновою пропозицією учасник надає замовникові забезпечення цінової пропозиції у вигляді гарантії в розмірі, що не перевищує 0,5 відсотка очікуваної вартості закупівлі робіт та 3 відсотків очікуваної вартості закупівлі товарів чи послуг, якщо таке забезпечення вимагали в оголошенні про проведення відбору.

Інформація від учасника про його відповідність кваліфікаційним вимогам, вимогам, визначеним у статті 17 Закону України «Про публічні закупівлі», включаючи інформацію про кінцевих бенефіціарних власників юридичної особи (крім громадських формувань, адвокатських об'єднань, торгово-промислових палат, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, релігійних організацій, державних органів, органів місцевого самоврядування, їх асоціацій, державних та комунальних підприємств, установ, організацій), а також відповідність товару, роботи чи послуги технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі, зазначеним в оголошенні про проведення відбору, завантажується ним (учасником. — Від редакції) в електронну систему закупівель самостійно (частина 13 статті 3 Закону).

Звертаємо увагу, що **Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань наразі є відкритим реєстром, але відповідно до особливостей даного Закону учасникові все одно потрібно подати інформацію про кінцевих бенефіціарних власників юридичної особи. З 01.01.2016 інформація з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань подається тільки у формі витягу.**

У період подання цінових пропозицій учасник відбору надає замовнику одиницю товару на

перевірку відповідності зразку-еталону (якщо подання одиниці товару вимагалось в оголошенні про проведення відбору) та/або іншим вимогам замовника до предмета закупівлі, зазначеним в оголошенні про проведення відбору (частина 14 статті 3 Закону).

6-й етап.

Оцінка (електронний аукціон) та розкриття пропозицій

Пропозиції всіх учасників, які були подані на відповідну процедуру закупівлі, переходять на наступний етап — аукціон.

Електронна система закупівель автоматично призначає час та дату проведення аукціону (частина 16 статті 3 Закону).

Ранжування всіх поданих учасниками цін/приведених цін здійснюється в електронній системі закупівель автоматично, від найвищої запропонованої ними ціни/приведеної ціни до найнижчої, та оприлюднюється автоматично під час аукціону.

Під час проведення аукціону розкривається лише інформація про ціни/приведені ціни, запропоновані учасниками, та їхні позиції в рейтинговій таблиці. Інформація про учасників відбору автоматично оприлюднюється електронною системою закупівель одразу після завершення аукціону (частина 17 статті 3 Закону).

Ціна/приведена ціна, подана учасником за результатами відбору, є остаточною для участі в переговорах. Учасник, запрошений на переговори за результатами відбору, може зменшити її лише під час переговорів (частина 18 статті 3 Закону).

7-й етап.

Розгляд цінових пропозицій

Після аукціону замовник розглядає цінові пропозиції на відповідність установленим ним попередньо вимогам.

Замовник у строк, що становить **не більше трьох робочих днів** з дня завершення аукціону, розглядає цінові пропозиції та інші документи учасників відбору та визначає учасником переговорів такого учасника відбору, який запропонував найнижчу ціну/приведену ціну з урахуванням підстав відхилення, визначених [статтею 4](#) цього Закону (частина 19 статті 3 Закону).

8-й етап.

Інформація про відхилення тендерної пропозиції учасника

На жаль, учасники допускають помилки та не завжди подають свої пропозиції відповідно

до вимог замовника. У такому разі при відхиленні пропозиції учасника замовники керуються нормами статті 4 Закону.

Так, на підставі частини 1 статті 4 Закону замовник відхиляє цінову пропозицію учасника відбору з таких підстав:

ненадання або несвоєчасне надання учасником одиниці товару на перевірку відповідності зразку-еталону (якщо подання одиниці товару вимагалось в оголошенні про проведення відбору) та/або іншим вимогам замовника до предмета закупівлі, зазначеним в оголошенні про проведення відбору, або документів про підтвердження відповідності товару, роботи чи послуги технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі, визначеним замовником;

невідповідність товарів, робіт чи послуг учасника технічним, якісним та кількісним характеристикам предмета закупівлі;

відсутність підтвердження подання забезпечення цінової пропозиції (якщо подання забезпечення вимагалось замовником в оголошенні про проведення відбору);

відмова або неучасть учасника відбору в переговорах, призначених замовником, у визначену замовником дату їх проведення;

відмова учасника відбору від участі в переговорах з ціною/приведеною ціною, поданою ним за результатами проведеного аукціону;

невідповідність учасника кваліфікаційним критеріям та вимогам, визначеним у статті 17 Закону України «Про публічні закупівлі»;

неусунення учасником недоліків у поданих ним документах протягом наступних 24 годин з моменту ознайомлення учасника з такими недоліками під час проведення переговорів;

якщо учасник протягом одного року до дати проведення електронного аукціону вчинив порушення в одного й того самого замовника:

не брав участі або відмовився від участі в переговорній процедурі закупівлі до оприлюднення повідомлення про намір укласти договір — більше трьох разів;

відмовився від підписання договору про закупівлю у визначені замовником терміни — більше двох разів;

не виконав умови (умов) договору щодо якості та/або терміну поставлених товарів, виконаних робіт, наданих послуг — більше одного разу.

Згідно з частиною 2 статті 4 Закону, пункт 8 частини першої цієї статті застосовується щодо учасника протягом 12 місяців з дня вчинення ним відповідного останнього порушення.

Також необхідно враховувати такі норми: пункт 8 частини першої цієї статті застосовується щодо учасника протягом 12 місяців з дня вчинення ним відповідного останнього порушення (частина 2 статті 4 Закону). Тобто дана норма встановлює певний строк давності для можливості замовника застосувати підставу відхилення, закріплену пунктом 8 частини 1 статті 4 Закону.

Якщо пропозиція учасника підпадає під норми пункту 8 частини 1 статті 4 Закону, то замовник приймає рішення про відхилення учасника. Дане рішення він оприлюднює в день виявлення порушення **на офіційному веб-сайті замовника**, де зазначаються:

найменування суб'єкта господарювання — учасника відбору, його код ЄДРПОУ, місцезнаходження;

вид, дата та кількість порушень;

документ, що підтверджує порушення;

унікальний номер проведення аукціону в електронній системі закупівель.

З моменту оприлюднення рішення замовника учасник вважається таким, що вчинив відповідне порушення, передбачене пунктом 8 частини першої цієї статті (частина 3 статті 4 Закону).

Інформація про відхилення цінової пропозиції учасника відбору із зазначенням підстави оприлюднюється в електронній системі закупівель (частина 4 статті 4 Закону).

У разі відхилення цінової пропозиції учасника відбору, який запропонував найнижчу ціну/приведену ціну, розглядається наступна цінова пропозиція з найнижчою ціною/приведеною ціною (частина 5 статті 4 Закону).

9-й етап.

Повторне звернення учасника до замовника

У разі якщо учасник, тендерна пропозиція якого відхилена, вважає недостатньою

аргументацію, зазначену в повідомленні, то такий учасник може повторно звернутися до замовника з вимогою надати додаткову інформацію стосовно причини невідповідності його пропозиції умовам тендерної документації, зокрема, технічній специфікації та/або його невідповідності кваліфікаційним критеріям (частина 3 статті 30 Закону про публічні закупівлі).

Замовник зобов'язаний надати йому відповідь з такою інформацією **не пізніше ніж через п'ять календарних днів з дня надходження такого звернення** через електронну систему закупівель (частина 3 статті 30 Закону про публічні закупівлі)

10-й етап.

Повідомлення про намір укласти договір

Після того як замовник протягом трьох робочих днів з дня завершення аукціону розглянув цінові пропозиції та інші документи учасників відбору, він визначає переможця. У зв'язку із тим, що Закон про закупівлі для забезпечення потреб оборони не має чіткого порядку щодо прийняття рішення про намір укласти договір та повідомлення про намір укласти договір, у такому випадку звертаємося до Закону про публічні закупівлі. Згідно з частиною 1 статті 32 Закону про публічні закупівлі, рішення про намір укласти договір про закупівлю замовник приймає в день визначення переможця. Протягом одного дня після прийняття такого рішення замовник оприлюднює на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір **та надсилає його переможцеві**. Усім іншим учасникам електронною системою закупівель автоматично надсилається повідомлення із зазначенням найменування та місцезнаходження переможця торгів

Згідно з частиною 1 статті 10 Закону про публічні закупівлі, замовник самостійно та безоплатно через авторизовані електронні майданчики оприлюднює на веб-порталі Уповноваженого органу в порядку, установленому Уповноваженим органом та цим Законом, інформацію про закупівлю — повідомлення про намір укласти договір про закупівлю — протягом одного дня з дня прийняття рішення про визначення переможця процедури закупівлі.

11-й етап.

Подання переможцем документів за статтею 17 Закону про публічні закупівлі

Після оприлюднення повідомлення про намір укласти договір переможець подає документальні підтвердження за статтею 17 Закону про публічні закупівлі. Також дані документи учасник може надати на переговорах, але не пізніше встановленого Законом про публічні закупівлі строку.

Саме від повідомлення про намір укласти договір відраховують ті лічені дні для надання

переможцем документальних підтверджень за статтею 17 Закону про публічні закупівлі. Згідно з частиною 3 статті 17 Закону про публічні закупівлі, переможець торгів у строк, що не перевищує п'яти календарних днів з дати оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір, повинен надати замовникові документи, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктами 2, 3, 5, 6 і 8 частини першої та частиною другою статті 17 Закону про публічні закупівлі. Замовник не вимагає документального підтвердження інформації, що міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним (частина 3 статті 17 Закону про публічні закупівлі).

12-й етап.

Повторне звернення учасника до замовника

Учасник, якого не визнано переможцем торгів за результатами оцінки та розгляду його пропозиції, може звернутися через електронну систему закупівель до замовника з вимогою щодо надання інформації про пропозицію переможця торгів, у тому числі щодо зазначення її переваг порівняно з пропозицією учасника, який надіслав звернення (частина 1 статті 32 Закону про публічні закупівлі).

Замовник зобов'язаний надати йому відповідь з такою інформацією **не пізніше ніж через п'ять календарних днів** з дня надходження такого звернення (частина 1 статті 32 Закону про публічні закупівлі).

13-й етап.

Відміна відбору учасників

Замовник має право відмінити відбір учасників з таких підстав:

- неподання жодної цінової пропозиції на участь у відборі;
- відхилення цінових пропозицій всіх учасників відбору;
- відсутність подальшої потреби у предметі закупівлі;
- скорочення видатків на предмет закупівлі.

Інформація про відміну відбору із зазначенням підстави оприлюднюється в електронній системі закупівель (стаття 5 Закону).

14-й етап

Переговори з учасником

До переговорів запрошується учасник, який запропонував найнижчу ціну/приведену ціну з урахуванням підстав відхилення, визначених [статтею 4](#) цього Закону (частина 19 статті 3 Закону).

Рішення про запрошення учасника на переговори приймається тендерним комітетом або уповноваженою особою (особами) за результатами відбору, про що повідомляється учасник (повідомленням про намір укласти договір). **Переговори призначаються не раніше ніж на наступний робочий день після прийняття такого рішення** (частина 1 статті 6 Закону).

Якщо предмет закупівлі був поділений на частини (лоти), учасник відбору запрошується для участі в переговорах лише щодо тієї частини предмета закупівлі (лота), яка була обрана ним під час участі у відборі (частина 2 статті 6 Закону).

Під час проведення переговорів перевіряється відповідність учасника кваліфікаційним критеріям, встановленим замовником, та вимогам, визначеним у статті 17 Закону України «Про публічні закупівлі» (частина 3 статті 6 Закону).

У разі **виявлення замовником невідповідності документів учасника** встановленим вимогам або відсутності будь-якого із документів **учасник відбору може усунути недоліки** в документах, крім випадку підтвердження подання забезпечення цінової пропозиції, **шляхом прикріплення уточнених або нових документів в електронній системі закупівель протягом наступних 24 годин** з моменту ознайомлення на переговорах учасника з такими недоліками (частина 4 статті 6 Закону).

За результатами здійснення оцінки виправлених учасником недоліків у документах повторні переговори з учасником не проводяться (частина 5 статті 6 Закону).

У разі виявлення невідповідності товару, роботи чи послуги технічним, кількісним або якісним характеристикам предмета закупівлі та/або учасника — кваліфікаційним критеріям та вимогам, визначеним у статті 17 Закону України «Про публічні закупівлі», та/або виявлення факту зазначення у поданих учасником документах будь-якої недостовірної інформації, що є суттєвою при визначенні результатів процедури закупівлі, тендерний комітет або уповноважена особа (особи) приймає рішення про проведення переговорів з учасником відбору, цінова пропозиція якого є наступною (частина 6 статті 6 Закону).

Після проведення переговорів складається протокол (частина 7 статті 6 Закону).

15-й етап.

Відміна переговорної процедури

Замовник має право відмінити переговорну процедуру закупівлі в разі:

якщо замовником допущено порушення, що вплинули на об'єктивність визначення переможця процедури закупівлі;

неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства з питань закупівель;

відсутності подальшої потреби в закупівлі товарів, робіт і послуг;

скорочення видатків на здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг;

непідписання учасником договору про закупівлю у строк 35 днів (20 днів — у разі застосування переговорної процедури закупівлі з підстав, визначених пунктом 3 частини другої цієї статті, а також у разі закупівлі нафти, нафтопродуктів сирих, електричної енергії, послуг [...]) з дня оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір за результатами застосування переговорної процедури закупівлі (частина 4 статті 36 Закону про публічні закупівлі).

16-й етап.

Укладення договору

Після проведення переговорів учасник та замовник переходять до наступного кроку — укладення договору. Замовник має право укласти договір про закупівлю за результатами застосування переговорної процедури закупівлі у строк **не раніше ніж через чотири робочі дні та не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір про закупівлю** (частина 1 статті 7 Закону).

Замовник може укласти окремо договір про закупівлю послуги з організації харчування, договір про закупівлю продуктів харчування або окремих один договір про закупівлю послуги з організації харчування та постачання продуктів харчування (частина 2 статті 7 Закону).

Згідно з частиною 1 статті 9 Закону, договір про закупівлю є нікчемним у разі укладення договору:

у період оскарження процедури закупівлі відповідно до цього Закону;

з порушенням строків, передбачених частиною першою статті 7 цього Закону (у строк не раніше ніж через чотири робочі дні та не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу повідомлення про намір укласти договір про закупівлю), крім випадків зупинення перебігу строків у зв'язку з розглядом скарги органом оскарження;

з порушенням вимог частини четвертої статті 36 Закону України «Про публічні закупівлі».

17-й етап.

Оприлюднення договору

Укладений договір замовник повинен оприлюднити через електронний майданчик у системі ProZorro. Договір про закупівлю **необхідно оприлюднити замовникові в системі протягом 2 календарних днів з дати укладення договору** (ч. 1 ст. 10 Закону про публічні закупівлі).

18-й етап.

Звіт про результати проведення процедури закупівлі

Одне з головних завдань процедури закупівлі досягнуто — договір укладено. Тому далі відбувається формування звіту про результати проведення процедури закупівлі.

Цей звіт система також формує цілком автоматично, спираючись на інформацію, що міститься у профілі відповідної процедури закупівлі. Згідно з частиною 2 статті 19 Закону про публічні закупівлі, звіт про результати проведення процедури закупівлі автоматично формує електронна система закупівель та оприлюднює протягом одного дня після оприлюднення замовником договору про закупівлю на веб-порталі Уповноваженого органу.

19-й етап.

Повідомлення про внесення змін до договору

У разі внесення змін до істотних умов договору оприлюднюється повідомлення про внесення змін до договору.

Закон про публічні закупівлі регламентує обов'язок замовника оприлюднювати

повідомлення про внесення змін до договору при застосуванні будь-якої з підстав зміни істотних умов договору, передбачених ч. 4 ст. 36 Закону про публічні закупівлі.

Даний документ **замовник оприлюднює протягом трьох календарних днів з дня внесення змін.**

20-й етап.

Звіт про виконання договору

Після повного виконання договору, закінчення строку його дії або розірвання замовник розміщує останній документ за проведеною процедурою — звіт про виконання договору. **Замовник оприлюднює цей документ протягом трьох календарних днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання (ч. 1 ст. 10 Закону про публічні закупівлі).**

Особливості проведення процедури закупівлі за Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони

Нецінові критерії

Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони, як і Законом про публічні закупівлі, передбачено обов'язок розміщувати оголошення додатково й англійською мовою. Відповідно до частини 7 статті 3 Закону **оголошення про проведення відбору обов'язково додатково оприлюднюється через авторизовані електронні майданчики на веб-порталі Уповноваженого органу англійською мовою**, якщо очікувана вартість закупівлі перевищує суму:

для товарів і послуг — 35 тисяч євро;

для робіт — 1500 тисяч євро.

Замість звичних порогів, установлених частиною 4 статті 10 Закону про публічні закупівлі, а саме: для товарів і послуг — 133 тисячі євро, для робіт — 5150 тисяч євро, Закон про закупівлі для забезпечення потреб оборони встановлює значно менші суми для опублікування оголошення англійською мовою.

Також відповідно до пункту 8 частини 4 статті 3 Закону в оголошенні про проведення відбору обов'язково зазначають перелік критеріїв та методику оцінки цінової пропозиції із зазначенням питомої ваги критеріїв (у разі їх обрання замовником).

Зверніть увагу! Механізм застосування критеріїв оцінки закріплено в нормах частини 8 статті 3 Закону. **Даний перелік є вичерпним!**

Замовник може обрати такі критерії оцінки:

ціна;

ціна (питома вага цього критерію не може бути нижчою ніж 70 відсотків) разом з іншими критеріями оцінки, зокрема:

умови оплати;

строк виконання;

гарантійне обслуговування;

експлуатаційні витрати;

загальна вартість користування (життєвий цикл);

передача технології та підготовка управлінських, наукових і виробничих кадрів, включаючи використання місцевих ресурсів, у тому числі засобів виробництва, робочої сили та матеріалів для виготовлення товарів, виконання робіт, надання послуг, що пропонуються учасником (частина 8 статті 3 Закону).

Як і в Законі про публічні закупівлі, у разі обрання замовником критеріїв оцінки, зазначених у пункті 2 частини восьмої цієї статті, приведена ціна розраховується електронною системою закупівель з урахуванням показників таких критеріїв оцінки за математичною формулою, наведеною в оголошенні про проведення відбору (частина 9 статті 3 Закону).

Виникає питання: чи завжди замовник може встановлювати нецінові критерії? Відповідь на це нам дають норми частини 10 статті 3 Закону, а саме: замовник може обрати критерії оцінки, зазначені в пункті 2 частини восьмої цієї статті, виключно у разі здійснення закупівлі, яка має складний або спеціалізований характер (у тому числі консультаційних послуг, наукових досліджень, експериментів або розробок, дослідно-конструкторських робіт).

У разі здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг, які виробляють, виконують чи надають не за окремо розробленою специфікацією (технічним проектом), для яких існує постійно діючий ринок, єдиним критерієм оцінки є ціна.

Тобто лише до випадків, зазначених вище (закупівлі, що мають складний або спеціалізований характер), замовник має право застосувати нецінові критерії.

Відхилення пропозиції учасника

Також новації присутні й у процедурі відхилення пропозиції учасника. Закон про закупівлі для забезпечення потреб оборони передбачає можливість відхилення замовником пропозиції учасника, якщо наявним є неусунення учасником недоліків у поданих ним документах протягом наступних 24 годин з моменту ознайомлення учасника з такими недоліками під час проведення переговорів. Отже, за даним нормативно-правовим актом учасник має право усунути недоліки, на які йому вказує замовник під час проведення переговорів.

Цікавою рисою Закону про закупівлі для забезпечення потреб оборони є можливість замовника делегувати свої функції щодо проведення процедури закупівлі. Звичайно, у діяльності силових структур є певна специфіка. Наприклад, під час активних бойових дій проведення закупівель — зовсім не на першому місці. У такому разі замовники просто не матимуть можливості провести необхідну процедуру закупівлі. Даний нормативний акт бере до уваги та регулює подібні ситуації.

Делегування повноважень

Відповідно до частини 1 статті 11 Закону як виняток, у разі неможливості проведення переговорної процедури закупівлі товарів, робіт і послуг у зв'язку з відсутністю у замовника протягом більш як 24 годин доступу до мережі Інтернет, спричиненою дією обставин особливого періоду, антитерористичної операції та надзвичайного стану, замовник має право делегувати повноваження на проведення переговорної процедури закупівлі одному із замовників, визначених частиною першою статті 2 цього Закону.

Як обрати того, хто проведе за делегованими повноваженнями процедуру закупівлі? Згідно з частиною 1 статті 11 Закону, критеріями обрання такого замовника є обсяг здійснюваних ним закупівель і територіальна віддаленість від замовника, який делегує повноваження на проведення переговорної процедури закупівлі. У результаті обрання такого замовника проведення ним делегованої переговорної процедури закупівлі має бути здійснено в найкоротший строк у порядку, визначеному цим Законом.

Тобто військова частина, територіально розміщена, наприклад, у місті Маріуполі, не делегує свої повноваження замовникові, що знаходиться в місті Чернігові.

Як відбувається делегування таких повноважень? Делегування повноважень на проведення переговорної процедури закупівлі здійснюється на підставі окремого рішення, прийнятого замовником, у якого відсутній доступ до мережі Інтернет, з обґрунтуванням причин його відсутності та необхідності делегування. У рішенні про делегування також зазначаються замовник, якому делегується проведення переговорної процедури закупівлі,

предмет закупівлі, його технічні, якісні та кількісні характеристики, кваліфікаційні критерії до учасників відбору та інша необхідна інформація (частина 2 статті 11 Закону).

Замовник, якому делеговано повноваження на проведення переговорної процедури закупівлі, повинен забезпечити об'єктивність і неупередженість при прийнятті рішення щодо вибору переможця делегованої переговорної процедури закупівлі.

Чи повинні делегованому суб'єктові щось сплачувати за проведення відповідних процедур? Ні, і ще раз — ні! Відповідно до частини 4 статті 11 Закону проведення делегованої переговорної процедури закупівлі здійснюється безоплатно.

Питання укладення договору також врегульовано. Договір із переможцем делегованої переговорної процедури закупівлі підписує замовник, який делегував її проведення та самостійно виконує всі взяті на себе зобов'язання за договором, у тому числі фінансові (частина 5 статті 11 Закону).

Але, така корисна, можливість для замовників делегувати свої повноваження стосовно проведення процедури закупівлі може бути реалізована лише в разі прийняття урядом відповідного порядку. Адже відповідно до частини 6 статті 11 Закону порядок делегування повноважень на проведення переговорної процедури закупівлі встановлює Кабінет Міністрів України.

Вигляд процедури за Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони в системі

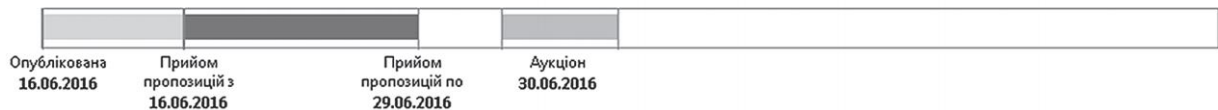
Одна з найперших процедур за Законом про закупівлі для забезпечення потреб оборони вже оголошена в [системі ProZorro](#). Для того, щоб знайти подібні закупівлі, у фільтрах пошуку закупівель необхідно обрати категорію «Форми торгів» та серед випадючого списку натиснути на категорію «Переговорна процедура для потреб оборони» (алгоритм пошуку на прикладі електронного майданчику [Smarttender.biz](#)). Як виглядає інформація стосовно проведення переговорної процедури для потреб оборони наводимо нижче.

Закупівля №194654

Теплообмінники; установки для кондиціонування повітря непобутові, непобутове холодильне та морозильне устаткування (холодильне та морозильне обладнання; шафи холодильні низькотемпературні ємністю 300 л),

Прийом пропозицій

Організатор	Міністерство Оборони України	Запитання 0
Категорія	Теплообмінники; установки для кондиціонування повітря непобутові, непобутове холодильне та морозильне устаткування	Вимоги/скарги на умови закупівлі 0
Форма проведення закупівлі	Переговорна процедура для потреб оборони	



Україн проблематична ситуація із закупівлями Збройних сил України (один з яскравих прикладів — проблема у квітні 2016 року з ресурсами пального через неефективний механізм закупівель у специфічній оборонній сфері) одразу показали суспільству актуальність прийняття нормативно-правового акта, який би чітко регулював питання закупівель силовиками із огляду на притаманні їм особливості.

Закон про закупівлі для забезпечення потреб оборони зараз тільки почав працювати. Чи стане він панацеєю для оборонної сфери, покаже лише час. Своєю чергою, редакція журналу «Радник в сфері державних закупівель» активно слідкуватиме за розвитком новоствореного механізму закупівель силовиками та висвітлюватиме найактуальнішу інформацію на сторінках даного юридичного видання.